

Les Eres de Vilada

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector nord-est
Emplaçament Sobre de la carretera que porta a Castell de l'Areny, prop de la casa de la Peçola.

Coordenades:

Latitud: 42.14246
Longitud: 1.93669
UTM Est (X): 412135
UTM Nord (Y): 4666141

Classificació

Número de fitxa 08299 - 5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval
Segle XIV
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Mostra algunes parts bastant brutes i degradades, atès el seu ús agropecuari i la poca concurrència als pisos de segona residència.
Protecció Inexistent
Número inventari IPA: 3729
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 08300A001000400000SF
Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres / Martí Picas INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dv., 15/03/2002 - 01:00

Descripció

Es tracta d'un conjunt d'edificis, la major part d'ells sobreposats els uns sobre els altres. Entre tots ocupen una àmplia superfície allargada, en direcció nord-sud, i de base molt irregular.. Les diverses construccions estan adequades a les exigències de les seves finalitats. Per una banda les plantes baixes i l'entorn del conjunt són destinades a l'estabulament de bestiar i a l'emmagatzematge de ferratges. Les primeres i segones plantes són destinades a vivenda, d'amos, masovers i mossos. Tot sembla indicar que la part més antiga del conjunt o l'edifici originari, sobre el qual es varen anar solapant la resta, és al sector meridional, tot i que actualment està desvirtuat per unes galeries, acabades en arcada, que s'hi han construït modernament; a més s'han arrebossat amb ciment. La resta d'edificis semblen ampliacions dels segles XVIII i XIX, quan la casa assolí el màxim apogeu. Pot veure's clarament en la datació de les llindes. Les llindes de les plantes baixes i dels balcons i finestres de la primera planta són de pedra sorrenca, però de grans dimensions. Les obertures més grans es troben a la banda de llevant. A la segona planta ja no s'hi obren balconades, únicament petites finestres. La major part d'espais interiors han estat modificats. Les vivendes originàries dels amos i dels treballadors de la finca s'han convertit en pisos de segona residència. Tanmateix, es conserven elements interessants, com un forn de pa de dimensions poc habituals. Al sector de migdia i una mica allunyats de la resta d'edificis, s'hi ha bastit uns moderns estabularis per bovins. En general, però, pot dir-se que el seu interès rau més en l'envergadura del conjunt d'edificis que no pas en la singularitat dels seus elements.

Observacions:

Els propietaris posseeixen documentació familiar i patrimonial de la finca, però no ens han donat facilitats per la seva consulta.

Història

No hem documentat l'existència de les Eres de Vilada fins al 1383, però és de creure que el seu origen és anterior. El fet de trobar el topònim de les Eres a la parròquia de Vilada i, de la mateixa manera, les Eres a la parròquia de Gardilans ens fa pensar que pugui tractar-se d'antics espais comunals de les respectives vil·les o parròquies, on es devia anar conjuntament a batre i a garbellar. Des del segle XIV els tinents de les Eres són cognominats amb el gentilici Eres de Vilada, però abans d'acabar el segle XVI la finca passà a mans dels Piques, per la situació a la qual els havia portat l'endeutament. El 1553 van haver de vendre a carta de gràcia tots els seus béns als Piques. Els Eres i després els Piques posseïen el domini útil del mas, sota la senyoria directa del monestir de Sant Pere de la Portella. Al segle XVI els Piques també eren propietaris d'una partida de terra anomenada la Gallinada, en bona part plantada de vinya, i d'altres masos o peces de terres abandonades després de la crisi baixmedieval, com Bals i Tambrius. Al llarg dels segles XVII i XVIII els van adquirir un gran nombre de terres i masoveries, d'entre les quals destaca la de Sorribes. Els capbreus del monestir de la Portella d'aquests dos segles fan múltiples mencions i descripcions de la finca, però en cap cas hi ha referències directes a l'edifici o al conjunt d'edificis que ens siguin d'utilitat. Fins a l'actualitat les Eres de Vilada s'ha anat consolidant com una gran explotació agropecuària, especialment ramadera i forestal. Actualment, els seus propietaris no hi resideixen. Ho fan en una casa moderna situada a uns centenars de metres.

Bibliografia

AADD (1994: 185).
SOCA (1995: s. p).
SOCA (en curs: s. p).

